

ספר חדש

מאת חיים באר

"עם דור ההגנה" חלק ב',
מאת שאול אביגור, הוצאת
מערכות, 227 עמ' / תל-אביב,
1977.

אשה אחת, באה בימים וחכמה
עד מאוד, סיפרה לי ברגע של גי'
לזיילב שכאשר היה בא שדכן
למשפחתם, משפחה מבורכת ב'
בנות יפות ומשכילות, ומספר ב'
שבחו של בחור ומצנה את מעלו'
תיו היתה אומרת לו סבתא שלה,
"את הבחור עוד נראה, אתה —
תספר לנו על ה'שורש' — מאין
הוא צמח".

קצת קשה לומר שאנחנו יוד'
עים על רוב מעשיו של שאול
אביגור. מאז ומתמיד היו רוב מע'
שיו של אחרון הנפילים של אנשי
המגן העבריים אפופה הילה של
סוד. מאז השתתף בשחר 'מל' ב'
הגנתה של תל-חי לצידו של יוסף
טרומפלדור הסביע שאול אביגור
חותם בל ימחה בתחומים לא מע'
טים. בענייני ה-העפלה והעליה
הבלתי-ליגלית — אביגור היה
ראש ה-מוסד לעליה ב' שהיה
אתראי לרוב מבצעי הבריחה וה'
העפלה של שרידי החרב מאירופה
— בענייני רכש, בענייני התייש'
בות בטחונות, ולבסוף בתחום ש'
מעולם לא הסיר מעליו אפילו את
קצהו של הלוט — הטיפול ביהוד'
די מורח-אירופה.

בראיון עם יעקב אגמון הוא אר'
מר: "ואני עשיתי דברים נחוצים
למעילים, לפי מיטב יכולתי. חיי
היו די פשוטים. קודם הייתי פועל

השורשים של שאול אביגור

רגעים ספורים הרביץ בי את
תורת-ההצדעה. חלפתי על פניו
פעמים מספר, מצדיע ב'הדר', ו'
הוא אישר שהצדעתי היא הצדעה
צבאית ללא-פגם. עתה חשתי עצ'
מי כחייל לכל דבר, חייל מושלם."
אין ספק בליבי שהספר יכבדש
את לבם של הקוראים וברור כי
הוא יהיה ספר-חובה לכל היס'
טוריון שיעסוק בכוחות-המגן העב'
ריים אולם לטעמי שיאו של הספר
הוא באותם עמודים בהם הוא
מספר את קורות אבותיו ומשרטט
את דיוקנאותיהם של אביו ושל
אמו.

את דמותו של האב ד"ר יהודה
מאירוב שוחו נשאתו לכינונים
רחוקים, שמטבעו היה רך ואף
רכרוכי אבל בשאיפותיו הציוניות
ובהתירתו לארץ היה קשה כצור,
ואת דמותה הבלתי-רגילה של ה'
אם, פרידה מאירוב, עליה כותב
בנה:

ובדברי על אמי אתאמץ ואקי'
פיד מאוד שלא להפריז אפילו
כחוט השערה כי אין דבר שהיה
זר לרוחה של אמי מאשר הפרוות,
דברי להג, שיגרת לשון או מלי'
צות. אישיות חזקה היתה אמי;
גאה מאוד בתוך-תוכה, גאה עד
כדי שלא לגלות את גאותה ה'
פנימית ברבים. לא היה לה כל
צורך בכך. אמיצה היתה בלתי-
נכנעת, עצמאית, פקחית, ומפוכ'
חת, אך רבת-סבל ואפילו עלבון'.
ודומה שבכך שירטט שאול אבי'
גור את דמותו שלו איש המגן ה'
עברי, ניק-נינו של "דער פרוזינר"
והרב מדווינסק, ר' אהרן שאול
זליג מאירוב בעל המחבר של
הספר התורני "מגן שאול".

מהם אותו הומור מעודן של לג'
לוג עצמי המעניק לסיפור את
גמישותו ואת אמינותו האנושית.
בסיפור שליחותו לבגדד —
אליה יצא מוסווה כחייל בריטי —
הוא מספר כי ביום היציאה מתל-
אביב הוא נזכר "כי הכנותי ל'
מסע כחייל לא שלמו: הן איני

שאול אביגור

יודע להצדיע (ב'הגנה' לא היתה,
כמובן, בהגנה ההצדעה הצבאית).
נבוכותי." והוא פוגש את בנציון
ישראלי, רעו הוותיק ובן-קברצתו
כנרת, שהתגייס באותם ימים ל'
מלחמה בהיטלר, "שחתי לו בקי'
צור ובחפזון את מעשה נסיעתי
ומיד עלינו לקומה השניה של
בניין הועד הפועל, פלשנו לאחד
החדרים, נעלטו את הדלת והגפנו
את התריסים. חזרתי והדגשתי ל'
בנציון, כי זמני דוחק, ובמשך

חקלאי, והייתי שקוע בעבודתי
בכל לבי ובכל גפשי. אהבתי את
עבודתי, דבקתי בה. אחר-כך פני'
תי להגנה ולהעפלה. בהגנה' הת'
מסרתי לדברים ממשיים: רכש,
חעשיה — אני אהבתי דברי ממש
— חומה ומגדל' וסלדתי מעסקי
רוח. 24 שנים טרחתי בהכנת ספרי'
ההגנה. אני רואה בזה מפצל תר-
בותי חשוב. למעלה מ-20 שנה
טרחתי בעניין יהודי מורח-אירו-
פה. ועכשיו, הוא מספר, "אני
עובד עבודת מתכת. אני אוהב
לעבוד מתכת. כל-כך הרבה עסקתי
באנשים שאני אוהב לעבוד מת-
כת".

בספרו החדש, שהוא המשך ל'
"עם דור ההגנה" שהופיע לפני
שנים אחדות, מספר על מאורעות
ואישים מעבוד. על העליה לחני-
תה — "חזיה זו של הולדת גקו"
דה חדשה, שהייתי ברעננות, ש'
נשמתי אותה ממש ובמלוא ריאו-
תי, חיה בי עד היום —" על שלי-
חותו הראשונה רבת ההרפתקאות
לבגדד במרס 1942 בעקבות הפר-
עות רחבות-ההיקף ביהודים בימי
משטרו של רשיד עלי, ועל קשי-
רת הקשרים עם הנוער הציוני ב'
מקום ולצד אלה הוא מצייר שני
פורטרטים מלאי עניין. האחד של
יהודה ארזי מראשי הרכש והאחר
על דוידקה נמרי מראשי ההע-
פלה.

שאול אביגור ניחן בעין בוח-
נת ורגישה, ביכולת מרשימה של
הבחנה בין טפל ועיקר מבלי לא-
בד אגב כך את הלחלוחית, ובי'
אמנות המספר. פרקי זכרונותיו
שובים את הלב בדייקנותם, בי'
רענותם וברגישותם. לא געדר